

**Uchwała Nr XXXVIII/53/2021
Rady Gminy Bodzechów
z dnia 20 lipca 2021r.**

w sprawie uchwalenia gminnego programu zdrowotnego na lata 2022 – 2026 w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Bodzechów

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.), Rada Gminy Bodzechów uchwala, co następuje:

§ 1.

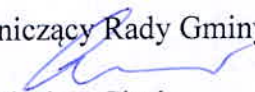
Uchwala się gminny program zdrowotny na lata 2022 - 2026 w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Bodzechów w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bodzechów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Cisek

Załącznik do uchwały
Nr XXXVIII/53/2021
Rady Gminy Bodzechów
z dnia 20 lipca 2021 roku

GMINNY PROGRAM ZDROWOTNY NA LATA 2022-2026 W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I KOREKCJI WAD POSTAWY DLA DZIECI ZE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY BODZECHÓW

Gminny program zdrowotny na lata 2022 - 2026 w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Bodzechów (zwany dalej „programem”) stanowi uzupełnienie i rozszerzenie świadczeń dostępnych w ramach gwarantowanych świadczeń zdrowotnych. Program jest skierowany na dobrze określony problem zdrowotny i uwzględnia charakterystykę grupy docelowej. Profilaktyka i korekcja wad postawy prowadzona będzie wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Bodzechów w latach 2022-2026 roku. Projekt programu został opracowany przez Wójta Gminy Bodzechów i przyjęty uchwałą Rady Gminy Bodzechów.

Wady postawy należą do najczęstszych schorzeń dotykających obecnie nasze dzieci i młodzież. Współczesny młody człowiek spędza większość życia w pozycji siedzącej – w szkole, przy komputerze, przed telewizorem. Brak ruchu i osłabione z tego powodu mięśnie sprawiają, że kręgosłup musi wykonywać pracę ponad swoje możliwości. Z tego powodu czynności ruchowe zaburzone przez różne czynniki prowadzą do powstawania wad postawy. Niekorygowane wady postawy stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i powstających z czasem prawie nieuleczalnych dolegliwości zdrowotnych m.in. układu oddechowego, układu krążenia czy też pokarmowego. Wyróżniamy dwa okresy krytyczne dla procesu kształtowania się postawy. Pierwszy okres przypada na wiek 6-7 lat i związany jest ze zmianą trybu życia dziecka z powodu przejścia ze swobodnego, indywidualnie regulowanego przez dziecko ruchu, wysiłku i odpoczynku w narzucony kilkugodzinny system przebywania w pozycji siedzącej. Drugi okres przypada na wiek 12-15 lat i jest okresem ogromnej dysharmonii rozwojowej. Następuje wówczas szybki rozwój kośćca, za którym nie nadąża rozwój mięśni. Czas ten sprzyja kształtowaniu się nieprawidłowej postawie ciała.

Z uwagi na przyczyny powstawania wady postawy dzieli się na dwie grupy:

- wady rozwojowe (powstają w wyniku krzywicy, gruźlicy, choroby Scheuermanna),
- wady nawykowe (podlegają czynnej korekcji).

Wszelkie wady postawy wpływają ujemnie nie tylko na wygląd i sylwetkę, ale również ograniczają ruchomość kręgosłupa prowadząc często do kalectwa.

Problem związany z tego rodzaju schorzeniami należy do priorytetów zdrowotnych Ministra Zdrowia. Mając powyższe na uwadze istnieje konieczność uzupełnienia przez Gminę dla swoich młodych mieszkańców tego typu usług. Program zawiera zadania z wdrożeniem nawyku kształtowania prawidłowej postawy u dzieci ze szkół podstawowych. Zadania związane ze wczesnym wykrywaniem wad postawy oraz ich korekcją wzajemnie się uzupełniają i w ten sposób przyczyniają do wszechstronnego rozwoju dziecka i indywidualizacji korekcji wad postawy. Program jest skierowany na dobrze określony problem zdrowotny i uwzględnia charakterystykę grupy docelowej. Profilaktyka i korekcja wad postawy prowadzona będzie wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Bodzechów w latach 2022 – 2026 roku na podstawie informacji z poszczególnych szkół.

Epidemiologia wad postawy:

Wady postawy dzieci w wieku rozwojowym występują u około 50 - 60% populacji i są najczęściej utrwalone złym nawykiem lub wymuszonym obciążeniem ciała.

Z danych Centrum Systemów Informacji Ochrony Zdrowia (CSIOZ) sporządzonych w oparciu o druk mz-11 (sprawozdanie z działalności o zatrudnieniu w podstawowej opiece zdrowotnej) wynika, że zniekształcenia kręgosłupa stwierdzono łącznie u 421 042 osób z tej samej grupy wiekowej.

Największą liczbę zniekształceń kręgosłupa stwierdzono w grupie dzieci w wieku 10-14 lat – łącznie 182 843 przypadków. W gminie Bodzechów – zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi- problem wad postawy występuje u około 40% populacji dzieci w przedziale wiekowym 6-13 lat.

Informacje pochodzące ze szkół i od lekarzy pediatrów, lekarzy rodzinnych, ortopedów i rehabilitantów o narastającej liczbie wad postawy potwierdzają problemy zdrowotne dzieci.

Do najczęstszych wad postawy należą: plecy okrągłe, plecy wklęsłe, plecy wklęsło okrągłe, plecy płaskie, boczne skrzywienia kręgosłupa, wady kończyn dolnych. Do drobnych odchyłeń można zaliczyć odstawanie łopatek, asymetrię barków, asymetrię żeber i klatki piersiowej.

Kifoza piersiowa (plecy okrągłe) – to nadmierne uwypuklenie fizjologicznej krzywizny piersiowej. Charakterystyczne dla tej wady jest garbienie się, wysuwanie głowy i barków ku przodowi, co powoduje odstawanie łopatek i ich oddalanie. Klatka piersiowa jest spłaszczona, zapadnięta. Skutkiem tych zmian jest ograniczona ruchomość klatki piersiowej, co utrudnia swobodne oddychanie, szczyty płuc są źle przewietrzane, istnieje skłonność do schorzeń dróg oddechowych. Praca serca jest ograniczona, wydolność organizmu zmniejszona. Wada ta może mieć charakter przejściowy, a jej przyczynami mogą być: zmęczenie dziecka pozostającego w czasie dnia zbyt długo w pozycji siedzącej, osłabienie po chorobie, słaby wzrok, chęć ukrycia przez dziewczynki rozwijających się piersi, nadmierna w stosunku do rówieśników wysokość ciała.

Plecy wklęsłe – to nadmierne uwypuklenie fizjologicznej krzywizny lędźwiowej, charakterystyczne dla tej wady jest zaznaczone wygięcie lordozy lędźwiowej, zaakcentowane przodopochylenie miednicy, brzuch wypięty.

Plecy wklęsłokrągłe – połączenie uprzednio omówionych wad. Objawy zewnętrzne to wypięty brzuch i okrągłe plecy.

Plecy płaskie – wadę tę spotyka się najczęściej u dzieci astenicznych, wątłych, z ogólnym słabym umięśnieniem. Zmniejszenie krzywizn fizjologicznych obniża wytrzymałość kręgosłupa oraz stanowi predyspozycję do bocznych skrzywień kręgosłupa.

Boczne skrzywienia kręgosłupa (skolioza) – charakteryzują się odchyleniem osi anatomicznej kręgosłupa. najczęstszą postacią skoliozy jest skrzywienie prawostronne, zniekształcające klatkę piersiową i znajdujące się w niej narządy. W wyniku tego następuje niewydolność układu krążenia i oddychania oraz zwyrodnienia w układzie ruchu, narastające wraz z wiekiem. Częstymi objawami są również: asymetria barków, łopatek tułowia, miednicy, głowy, co szpeci sylwetkę i staje się częstym powodem chorób i kompleksów. W tworzeniu skolioz mogą mieć również udział choroby narządów wewnętrznych. Istnieją także skoliozystatyczne, wynikające z zaburzeń statyki ciała. Przyczyna ich powstawania leży między innymi we wszelkiego rodzaju anomaliach kończyn dolnych, wpływających na ich długość. Funkcjonalnie krótsza kończyna powoduje skośne ustawienie miednicy i wygięcie kręgosłupa.

Płaskostopie – występuje wówczas, kiedy więzadła i mięśnie stopy są słabe. Często pod wpływem szybkiego przyrostu ciała, przy osłabionych mięśniach stopa opiera się

o podłoże łukiem przysrodkowym, kostka wewnętrzna uwypukla się, palce odchylają się na zewnątrz, ciężar ciała przytłacza śródstopie.

Odpowiednio szybkie podjęte działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży z rozpoznanymi wadami postawy są istotne dla funkcjonowania narządu ruchu w późniejszym okresie życia.

Powyższe opracowano na podstawie dostępnej następującej bibliografii:

- 1) „Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży w środowisku nauczania i wychowania – rekomendacja ekspertów” A. Górecki, J. Kiwerski, I.M. Kowalczyk, W. Marczyński, I. Nawrotny, M. Rybicka, U. Jarosz, M. Suwalska, W. Szalachowska-Kluza,
- 2) Rocznik medyczny – 2009 16(1); 168-177,
- 3) pismo nr MZ-ZP-D-073-9795-3/IC/07 do Rzecznika Praw Obywatelskich Pana Janusza Kochanowskiego od Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia Pana Grzegorza Gołdyni z dnia 23.10.2007 r.

Główny cel programu:

Zapobieganie pogłębianiu się i utrwalaniu wad postawy ciała u dzieci i młodzieży poprzez wczesne ich wykrywanie, diagnozowanie, korygowanie oraz kształtowanie nawyku aktywności ruchowej i odpowiedzialności za własne zdrowie.

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie świadomości zdrowotnej uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych) w zakresie wad postawy,
- 2) wczesne wykrywanie wad postawy ciała wśród uczniów populacji ze szkół podstawowych,
- 3) korygowanie wad postawy,
- 4) zapobieganie pogłębianiu się wad postawy,
- 5) zmniejszenie liczby dzieci z nierozpoznanymi wadami postawy,
- 6) uzupełnienie świadczeń gwarantowanych,
- 7) rozpoznanie skali problemu wad postawy oraz potrzeb zdrowotnych uczniów szkół podstawowych z gminy Bodzechów,
- 8) poprawa ogólnej sprawności ruchowej oraz o ile to możliwe w wyniku ćwiczeń korekcji wad postawy doprowadzenie do stanu prawidłowego,
- 9) podniesienie świadomości kształtowania prawidłowej postawy oraz kształtowanie prawidłowych nawyków w tym temacie.
- 10) zapewnienie prawidłowego rozwoju aparatu mięśniowego stabilizującego układ kostno-stawowy,
- 11) wykonywanie u dzieci i młodzieży badań lekarskich diagnozujących i kontrolnych,
- 12) udzielanie dzieciom i rodzicom (opiekunom prawnym) indywidualnych instruktaży dotyczących ćwiczeń kompensacyjno-rehabilitacyjnych do stałego ich wykonywania w warunkach domowych.

W programie wezmą udział dzieci zamieszkałe na terenie gminy Bodzechów, uczęszczające do klas I-VIII do szkół na terenie gminy Bodzechów. Dzieci zostaną wyłonione przez pielęgniarki szkolne; następnie skierowane zostaną do ich rodziców lub opiekunów specjalne zaproszenia przez podmiot realizujący program i po wyrażeniu zgody przez rodziców/ opiekunów prawnych dzieci otrzymają skierowania na ćwiczenia korekcyjne od lekarzy, lekarzy pediatrów, lekarzy rodzinnych i specjalistów z Ośrodków Zdrowia na terenie gminy Bodzechów. Dzieci, które otrzymają skierowania zostaną ujęte na listach sporządzonych przez szkoły podstawowe. Kryterium kwalifikacji stanowi potrzeba korekcji wady postawy.

Z uwagi na specyficzne położenie gminy oraz możliwość dogodnego dojazdu, ćwiczenia korekcyjne dla wytypowanych dzieci z terenu gminy Bodzechów będą prowadzone w salach gimnastycznych w szkole w Bodzechowie i w Szewnie przez specjalistów rehabilitacji dla poszczególnych grup dzieci. Sale gimnastyczne wyposażone są w odpowiedni sprzęt do ćwiczeń korekcyjno-rehabilitacyjnych.

Ćwiczenia korekcyjne będą wykonywane w specjalnie dobranych grupach dzieci z wadami postawy, dobranych przez specjalistów rehabilitacji. Ćwiczenia będą wykonywane cyklicznie, w godzinach nie kolidujących z zajęciami lekcyjnymi, a czas pracy w grupie wynosić będzie 45 minut. Przewiduje się także prowadzenie zajęć pokazowych w obecności rodziców lub opiekunów a także przedstawicieli Gminy Bodzechów.

Oczekiwane efekty:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy rodziców i uczniów nt. profilaktyki wad postawy,
- 2) wykształcenie u dzieci i młodzieży nawyku dbania o ładną sylwetkę i prawidłową postawę ciała,
- 3) utrzymanie na poziomie około 70% frekwencji na zajęciach z gimnastyki korekcyjnej,
- 4) objęcie programem rocznie dzieci i młodzieży zaliczanej do tej grupy dysfunkcyjnej.

Mierniki efektywności odpowiadające celom programu:

- 1) liczba dzieci uczestniczących w programie,
- 2) liczba dzieci z wykrytą wadą postawy.

Sposób realizacji i rozliczania:

Biorąc pod uwagę skalę problemu prognozuje się w latach 2022-2026 działania polegające na prowadzeniu w szkołach podstawowych w Bodzechowie i Szewnie grupowych zajęć korekcyjnych dla dzieci z wadami postawy ze wszystkich szkół z terenu gminy Bodzechów po jednej godzinie lekcyjnej tj. 45 minut dla każdej z grup w poszczególnej szkole.

Podmiot realizujący program przekaze rodzicom/opiekunom informacje o charakterze stwierdzonej wady wraz z określeniem jego rokowania, a także wiedzy niezbędnej do wykonywania ćwiczeń korekcyjnych i rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Ponadto ustali się indywidualny plan ćwiczeń korekcyjnych i rehabilitacji, dostosowany do rodzaju wady postawy występującej u danego dziecka, zgodnej z aktualną wiedzą medyczną w przedmiotowym zakresie.

Prowadzony będzie rejestr uczestników programu. Program będzie odpowiednio rozpropagowany i nagłośniony poprzez informacje skierowane bezpośrednio do szkół, przez sołtysów i lokalne media.

Monitorowanie i ewaluacja:

Z uwagi na długotrwały czas leczenia tego typu schorzeń i długi okres oczekiwania na efekty, prowadzona będzie ocena jakości świadczeń w formie ankiet dla rodziców/opiekunów prawnych dotyczących zadowolenia z prowadzonej profilaktyki i korekcji.

Monitorowanie programu będzie polegało na przekazywaniu informacji do szkół i Urzędu Gminy Bodzechów o ilości wykonanych ćwiczeń i objętych nimi uczniów.

Ocena jakości będzie dokonywana na podstawie sprawozdań merytoryczno-finansowych składanych przez realizatora programu.

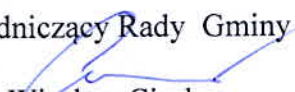
Sposób finansowania:

Środki finansowe na realizację wymienionych zadań w programie będą wynosiły 20 000 zł (dwadzieścia tysięcy zł) rocznie, tj. 100 000 zł (sto tysięcy zł) przez cały okres realizacji programu. Kwota przeznaczona na realizację programu będzie powiększona o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłoszonych corocznie w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art.20 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i

opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 1170 ze zm.) w terminie 20 dni po upływie pierwszego półrocza, przy czym do ustalenia zwiększenia kwoty wynagrodzenia brany będzie pod uwagę wskaźnik ogłoszony w poprzednim roku kalendarzowym w stosunku do którego zmienia się kwota wynagrodzenia. Z uwagi na konieczność doboru indywidualnego zestawu pomocy w formie ćwiczeń trudno na tym etapie określić jednostkowy koszt ćwiczeń dla każdego dziecka. Przewiduje się możliwość dokonywania zmian w budżecie Gminy Bodzechów w trakcie realizacji programu.

Realizacja programu nastąpi po wyborze podmiotu realizatora programu zdrowotnego w drodze konkursu ofert ogłoszonego przez Wójta Gminy Bodzechów. Zasady konkursu na realizatora programu zostaną ogłoszone poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bodzechów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Bodzechów.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Cisek

U Z A S A D N I E N I E:

Wady postawy u dzieci i młodzieży to problem zdrowotny i społeczny. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców gminy Bodzechów w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci, celowym jest podjęcie działań mogących pomóc w funkcjonowaniu narządu ruchu w późniejszym okresie życia. Obowiązujące przepisy prawa pozwalają na zapewnienie tego typu ochrony zdrowia.

Niniejszy projekt programu polityki zdrowotnej jest kontynuacją programu realizowanego w latach 2014 -2020, w związku z powyższym nie była wymagana opinia Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

W związku z powyższym zasadnym jest podjęcie przedłożonego projektu uchwały.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wiesław Cisek